

32. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2024./2025.

Razred ili kategorija natjecanja: ispit za 8. razred gimnazije

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova ___ / 50

Potpis članova Državnoga povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Mjesto i nadnevak: Biograd na Moru, 9. 5. 2025.

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena.

Odgovori učenika trebaju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena upotreba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom, kalkulatorom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Državno povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Državnome povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

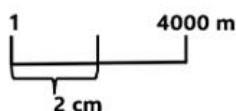
Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice.

Dopušteno je jedno ispravljanje svakoga odgovora (svake čestice zadatka) tako da se pogrešan odgovor stavi u zagradu i precrta jednom crtom, a iznad, ispod ili desno od precrtanoga odgovora upiše točan odgovor i uz točan odgovor skraćeni potpis (paraf) ili inicijali imena i prezimena.

Netočno se riješeni zadatci, odgovori napisani u zagradama, odgovori koji nisu ispravljani prema uputi za rješavanje te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Državno povjerenstvo.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA ISJEČKA TOPOGRAFSKE KARTE I PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

1	
---	--

1. Prema podjeli topografskih karata prema mjerilu prikazani isječak karte ubrajamo u skupinu čiji je naziv _____ karte.

1	
---	--

2. Izračunajte relativnu visinu između najviše točke na karti i špilje koja je smještena sjeveroistočno od naselja Veli Rat. Relativna visina iznosi _____.

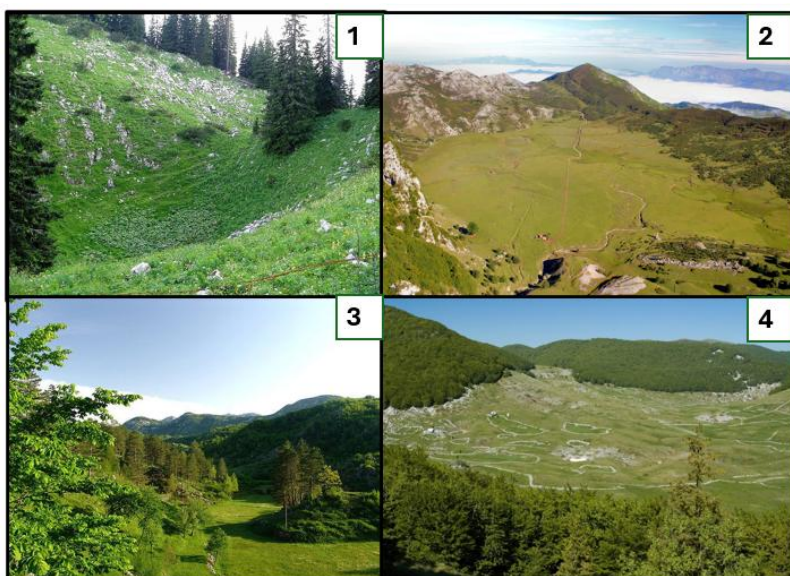
Prostor za računanje.

1	
---	--

3. Ako se krećete od crkve u mjestu Soline obrnutim azimutom od 45° doći ćete na mjesto označeno brojem _____

1	
---	--

4. Topografski znak označen strelicom predstavlja reljefni oblik čiji je naziv _____, a na priloženim je fotografijama označen brojem ____.

1

5. Odredite geografsku dužinu grada Atlantic City u SAD-u, ako je prema mjesnome vremenu u tome gradu 6 h ujutro, a u isto vrijeme u gradu Zagrebu u Hrvatskoj koji se nalazi na 16° istočne geografske dužine je 12 h.

Prostor za računanje.

Geografska dužina Atlantic Cityja je _____.

**U SVAKOME OD SLJEDEĆIH PET ZADATKA JEDAN JE ODGOVOR TOČAN.
ZAKRUŽITE SLOVO ISPRED TOČNOG ODGOVORA.**

1

6. Zašto promatrač sa Zemlje uvijek vidi istu stranu Mjeseca?

- a) zbog činjenice da Mjesec nema atmosferu
- b) zbog odnosa veličine Zemlje i Mjeseca
- c) zbog usklađenosti rotacije i revolucije Zemlje i Mjeseca
- d) zbog udaljenosti između Zemlje i Mjeseca
- e) zbog svemirskih tijela koja se nalaze između zemlje i Mjeseca

1

7. Koja je tvrdnja o geografskom smještaju Azije točna?

- a) Od najistočnije do najzapadnije točke Azija se prostire kroz 11 vremenskih zona.
- b) Kroz Aziju prolazi Jarčeva obratnica.
- c) Najistočniji dio Azije nalazi se na zapadnoj Zemljinoj polutki.
- d) Meridijan na 100° zapadne geografske dužine prolazi kroz pet klimatskih razreda.
- e) Najveća otočna država Azije nalazi se istočno od datumske granice.

1

8. Koja je tvrdnja o Africi točna?

- a) Najdulje afričke rijeke Indijskoga slijeva su Zambezi i Oranje.
- b) Naserovo jezero najveće je akumulacijsko jezero u Africi .
- c) U stepskim područjima Afrike uzgajaju se kikiriki, kaučukovac, kakaovac.
- d) Sjeveroistočni pasati pušu od sjeverne obratnice prema ekvatoru te su vlažni.
- e) Sahara je visoravan na kojoj se nalaze vulkanska gorja.

1	
---	--

9. Koji je od navedenih znanstvenika razvio teoriju heliocentričnog sustava?

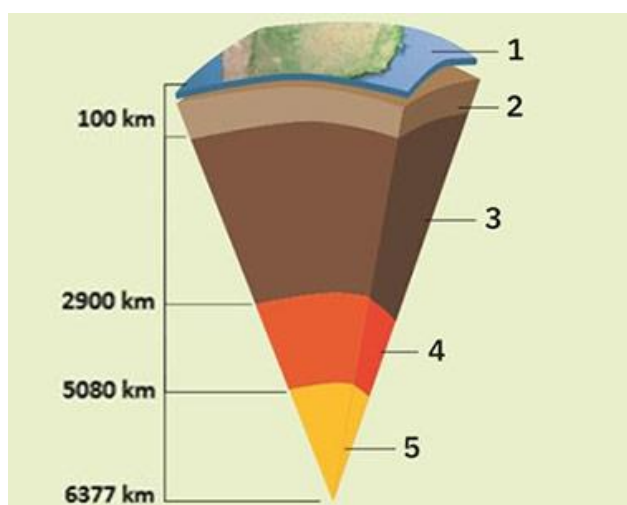
- a) Galileo Galilei b) Johannes Kepler c) Nikola Koperik
d) Isaac Newton e) Blaise Pascal

1	
---	--

10. Koje se od navedenih uzvisina ubrajaju u mlade ulančane planine Azije?

- a) Tien Shan, Pamir, Stanovojsko gore b) Toros, Altaj, Elburs
c) Pamir, Karakorum, Pontsko gorje d) Iransko gorje, Sajansko gorje, Kavkaz
e) Jablonovsko gorje, Hindukuš, Kolimsko gorje

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU GRAFIČKOGA PRILOGA.

2	
---	--

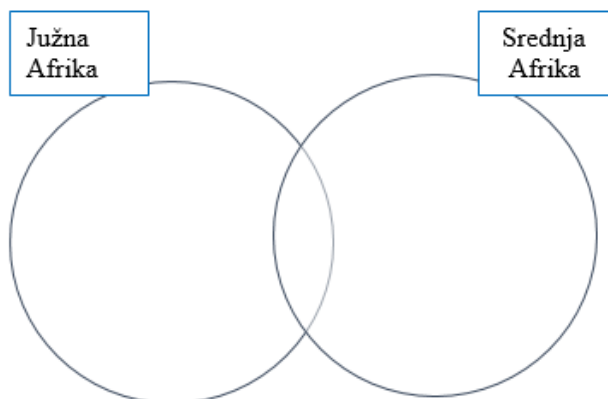
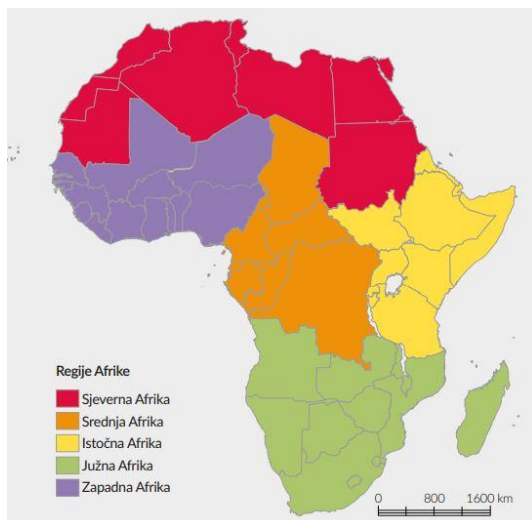
11. Puni je naziv čvrstoga, razmjerno tankoga sloja Zemlje debljine od 5 do 70 km

_____ i na grafičkom prilogu označen je brojem _____.

Rastaljena tvar koja može izbiti na površinu nalazi se u sloju koji volumenom čini najveći dio Zemlje i na grafičkome prilogu označen je brojem _____, a naziv je te rastaljene tvari

_____.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU RAZVRSTAJTE POJMOVE UPISOM PO DVA SLOVA U ODGOVARAJUĆA POLJA VENNOVOG DIJAGRAMA.

3

12. Razvrstajte navedene pojmove o regijama Afrike u odgovarajuća polja.

A) druga rijeka po duljini toka u Africi

B) kojsanska jezična porodica

C) nilsko-saharska jezična porodica

D) nigersko-kongoanska jezična porodica

E) NP Garamba

F) NP Kruger

SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠITE POMOĆU PRILOŽENOG ISJEČKA GEOGRAFSKE KARTE.

1

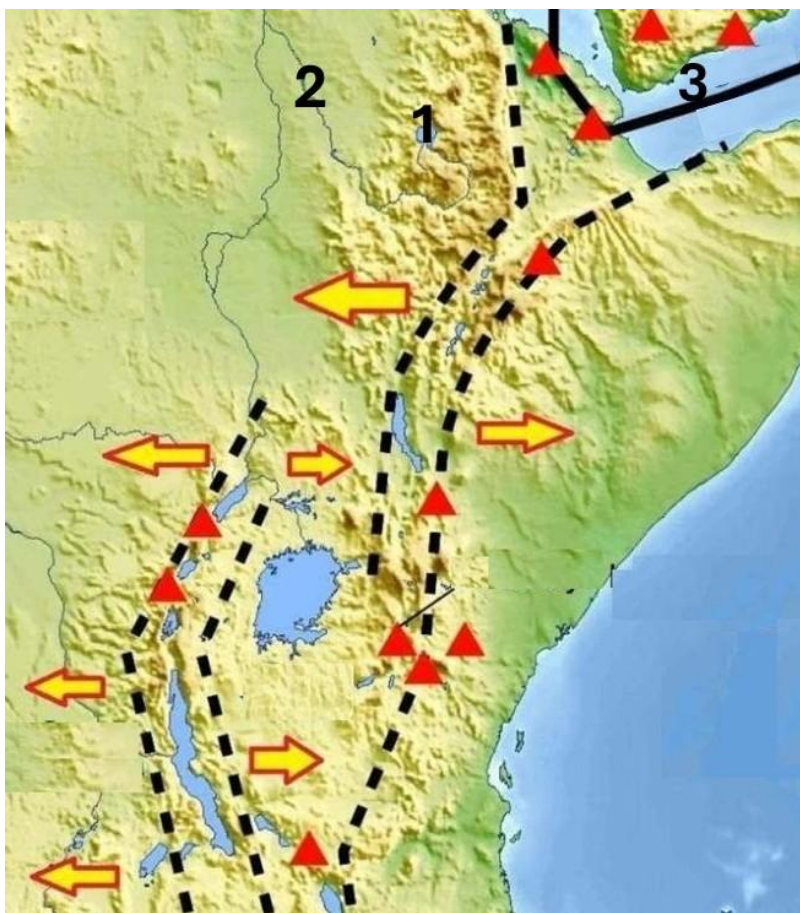
13. Ime je litosferne ploče označene brojem tri

ploča.

2

14. Ime je jezera označenoga brojem jedan

a iz njega istječe rijeka označena brojem dva čije je ime

2	
---	--

15. Ime najviše planine u Africi je _____, a njezin najviši vrh smješten je na vulkanskome stošcu čije je ime _____. Upišite na priloženoj karti broj četiri uz crveni trokutić koji prikazuje smještaj najviše planine u Africi.

2	
---	--

16. Ime je rasjedne pukotine na priloženoj karti prikazane isprekidanim crtama _____, a nastala je odvajanjem _____ i _____ litosferne ploče.

1	
---	--

17. Koja je vrsta granica između litosfernih ploča na prostoru jezera Tanganjika?

- a) divergentna kontinentska – kontinentska
- b) konvergentna kontinentska – kontinentska
- c) konvergentna oceansko – kontinentska
- d) konzervativna kontinentska – kontinentska
- e) konzervativna kontinentska – oceanska

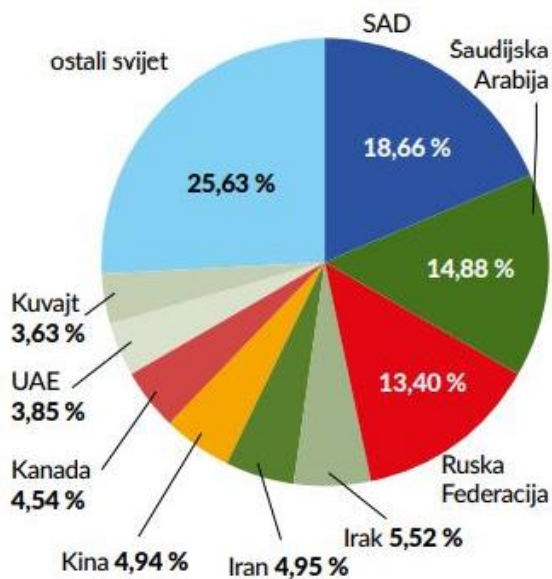
SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOG DIJAGRAMA.

1	
---	--

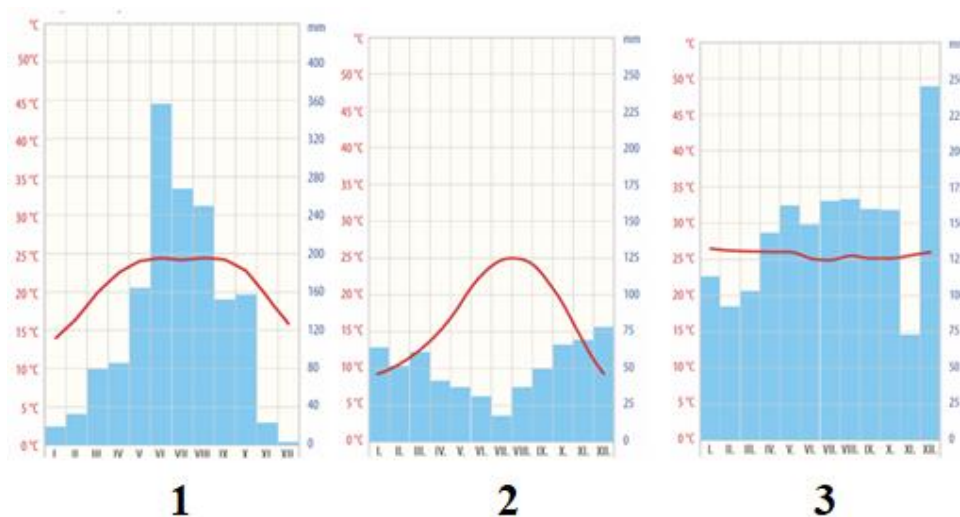
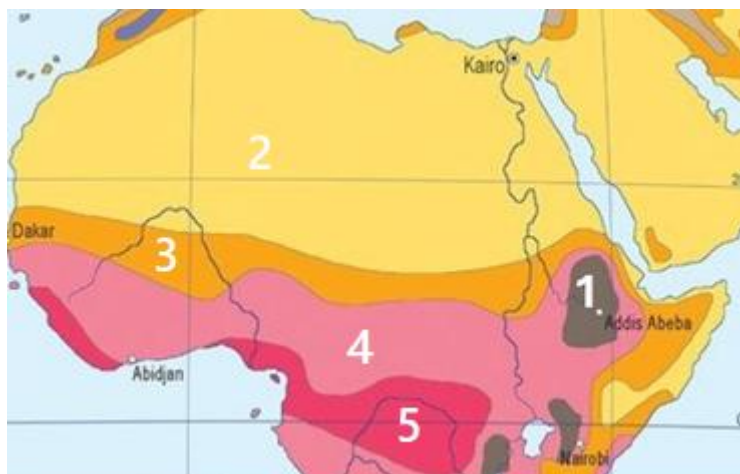
18. Među najvećim svjetskim proizvođačima sirove nafte u svijetu najviše ih pripada tzv. „naftnom trokutu“.

Izvan „naftnog trokuta“ najveći proizvođač nafte je država čije je ime _____

s proizvodnjom od _____ ukupne nafte na svijetu.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA ISJEČKA GEOGRAFSKE KARTE.

1

19. Sloвна oznaka klimatskoga razreda koji se prostire na području označenome brojem 1 je _____, a klimatski dijagram koji prikazuje tip klime koji prevladava na navedenom području označen je brojem _____.

1

20. Područje koje je izloženo padalinama uvjetovanim Sunčevom kulminacijom označeno je brojem _____, a vegetaciju koja prevladava na navedenome području nazivamo _____.

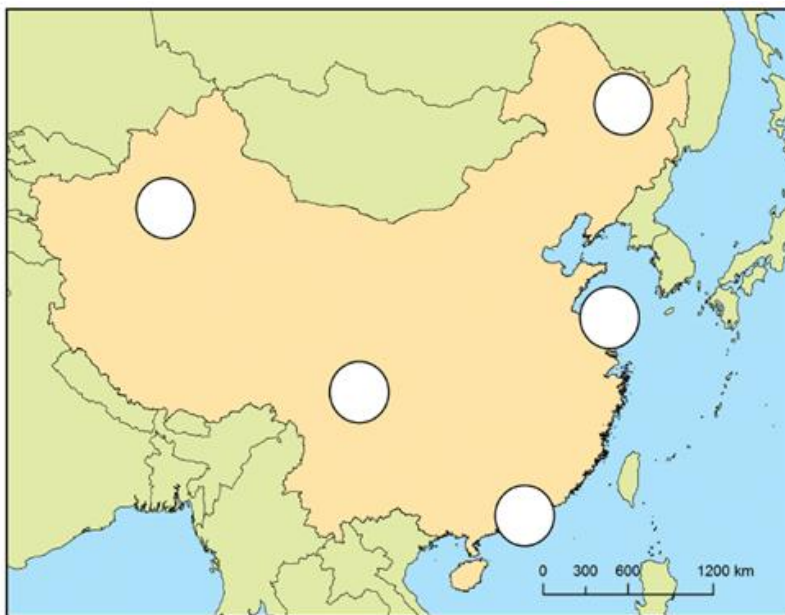
**SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA ISJEČKA
GEOGRAFSKE KARTE.**

1

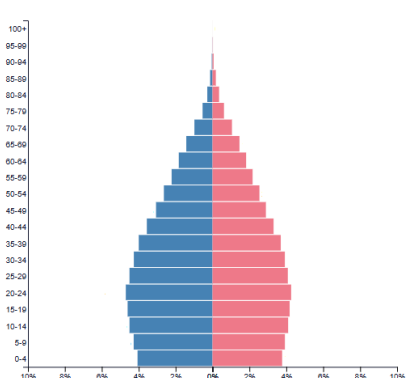
21. Upišite broj 1 u kružić koji se nalazi na području Tarimske zavale.

2

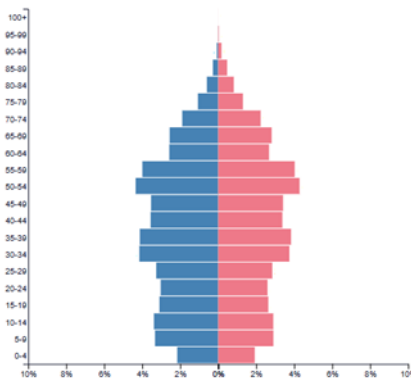
22. U navedenoj zavali iz prethodnoga zadatka nastala je pustinja čije je ime _____ i obzirom na temperaturu pripada vrsti pustinja koje nazivamo _____.
pustinje.

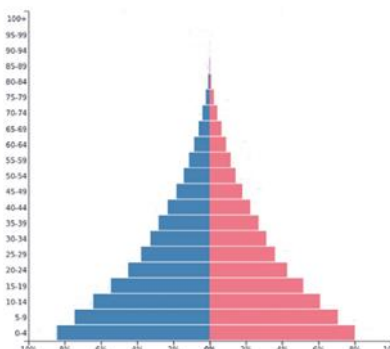
SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH DIJAGRAMA.

A

B

C

2

23. Biološka struktura površinom najveće države Istočne Azije prikazana je na dijagramu označenom slovom _____, a biološka struktura najmnogoljudnije države svijeta prikazana je na dijagramu označenom slovom _____.

2

24. Najveći udio mladog stanovništva ima država čija je biološka struktura prikazana na dijagramu označenom slovom _____. Prikazana dobno-spolna struktura stanovništva odnosi se na najmnogoljudniju državu Afrike čije je ime _____.

**U SVAKOM OD SLJEDEĆIH DVAJU ZADATAKA DVA SU TOČNA ODGOVORA.
ZAKRUŽITE SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.**

2

25. Koja se tvrdnja odnosi na datum početka ljeta u južnome umjerenom pojasu?

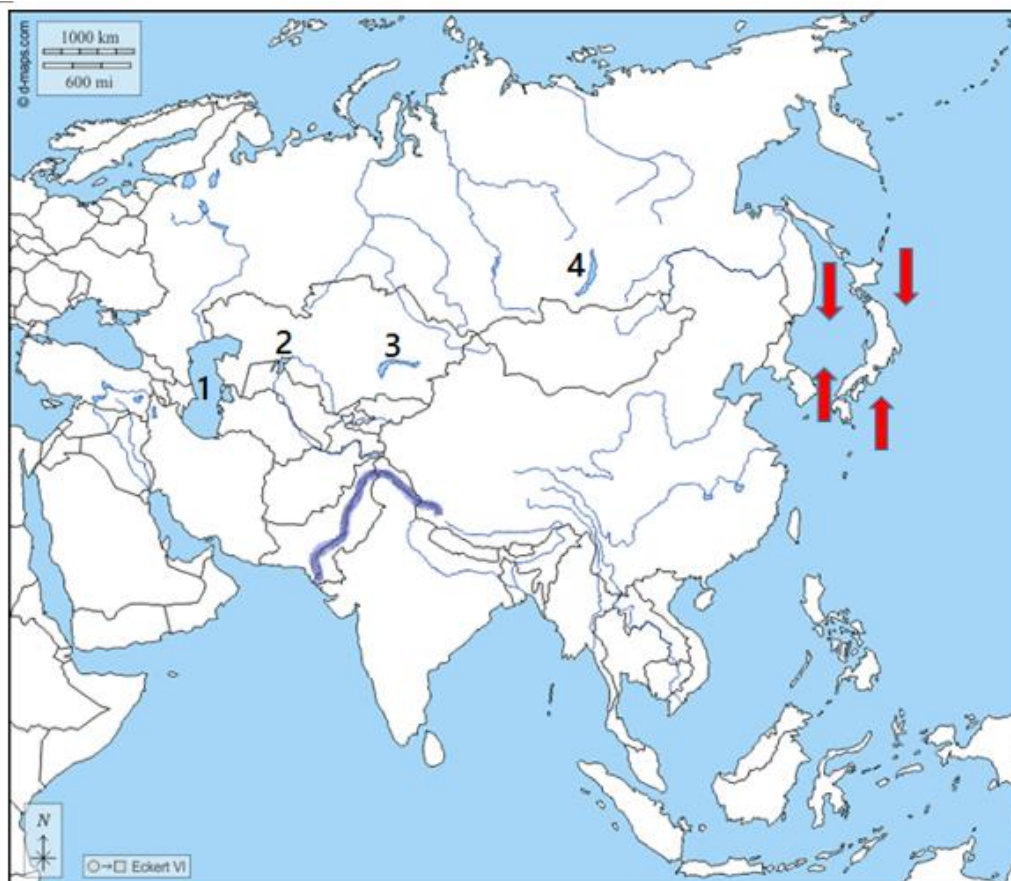
- a) Sunčeve zrake ne obasjavaju Južni pol.
- b) Toga je datuma ravnodnevica.
- c) Sumračnica prolazi kroz oba Zemljina pola.
- d) Dani na južnoj polutci postaju sve kraći.
- e) Sunčeve zrake padaju okomito na Jarčevu obratnicu.

2

26. Koje su od navedenih tvrdnji točne o klimi Afrike?

- a) Klimatski čimbenik koji je utjecao nastanak pustinje Namib je hladna Benguelska struja.
- b) Sjeveroistočni pasati u Africi su izrazito vlažni pasati.
- c) Najveći dio površine Afrike ima prašumski tip klime.
- d) Najveću godišnju količinu padalina prima zvala Okavango.
- e) Sahel je polupustinjski i stepski pojas na južnom rubu Sahare obilježen povremenim izrazitim sušama.

**SLJEDEĆIH ŠEST ZADATAKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE
KARTE I FOTOGRAFIJA.**

1	
---	--

27. Znakom **X** označite morski prolaz koji povezuje Indijski i Tihi ocean, a u najužem dijelu širok je svega 50 m. Ime je tog morskoga prolaza _____ prolaz.

2	
---	--

28. Znakom **Y** označite najnaseljeniji otok jedine većinski katoličke države Jugoistočne Azije. Ime je tog otoka _____ i pripada državi čije je ime _____.

2	
---	--

29. Brojem **5** označite japanski otok na kojemu se nalazi grad Sapporo. Ime je tog otoka _____, a nalazi se pod utjecajem morske struje čije je ime _____. Zaokružite crvenu strelicu koja prikazuje navedenu morsku struju.

3	
---	--

30. Ime je nizine kroz koju protječe rijeka čiji je tok na priloženoj karti podebljan plavom bojom _____. Ime je reljefne cjeline na kojoj se nalazi izvor prikazane rijeke _____, a ime je mora u koje utječe ta rijeka _____ more.

1	
---	--

31. Ime je jezera čija se površina u proteklih šezdesetak godina smanjila na 10 % nekadašnje površine i čije je isušivanje ekološka katastrofa svjetskih razmjera _____. Jezero, a na karti je označeno brojem _____.

3	
---	--

32. Na fotografijama su prikazani lokaliteti pod zaštitom UNESCO-a. U pravokutnike ispod fotografija upišite ime države u kojoj se prikazani lokalitet nalazi, a na priloženu kartu upišite odgovarajuće slovo u područje države u kojoj se lokalitet nalazi.

A

--

B

--

C

--

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

ZAOKRUŽITE SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

1

33. Koji je suvremeni problem Afrike prikazan na tematskoj karti?

- a) udio nepismenog stanovništva
- b) udio pothranjenog i gladnog stanovništva
- c) udio stanovništva s najslabijom dostupnošću pitke vode
- d) udio stanovništva s visokom stopom prirodne promjene
- e) udio stanovništva zaraženih virusom HIV-a

